

Опис даних та графік поширення

Загальна інформація

Регулювання ліквідності банківської системи має важливе значення в досягненні операційних цілей грошово-кредитної політики, зокрема – в утриманні короткострокових ставок міжбанківського ринку в межах, близьких до ключової процентної ставки Національного банку України – облікової ставки.

Розуміння основних чинників впливу на ліквідність банківської системи дає змогу кожному окремому учаснику ринку більш розважливо підходити до прогнозування та управління власною ліквідністю, мати об'єктивні орієнтири для планування своїх операцій на міжбанківському ринку та визначення оптимальних потреб для участі в регулюючих операціях, які проводить Національний банк України.

Рациональна поведінка учасників ринку заснована на оперативному доступі до інформації, що характеризує ліквідність банківської системи, зменшує ризик виникнення значних раптових коливань попиту/пропозиції на міжбанківському ринку та відповідно сприяє згладжуванню волатильності ставок на ньому.

Інформація розділу “*Аналіз ліквідності банківської системи*” покликана надати учасникам ринку оперативні дані, які характеризують стан ліквідності банківської системи та чинники її зміни, для використання під час ухвалення рішень щодо власної поведінки на грошово-кредитному ринку.

Графік поширення та політика комунікацій

Таблиця “*Оперативні дані, що характеризують ліквідність банківської системи та чинники її зміни*” у частині відображення операцій за попередній робочий день оновлюється до **11 години наступного робочого дня**. Ураховуючи те, що на момент публікації деякі показники є розрахунковими, окремі дані уточнюватимуться на підставі балансових даних до кінця відповідного робочого дня.

Оперативні дані, що публікуються у таблиці “*Довідково*” (крім інформації щодо обсягу обов'язкових резервів в установленому нормативі) оновлюються **кожного робочого дня до 18 години**.

Оновлення інформації щодо обсягу обов'язкових резервів в установленому нормативі у таблиці “*Довідково*” відбувається на щомісячній основі **на 4 робочий день** після завершення попереднього періоду утримання.

Таблиці з архівом даних оновлюються **кожного робочого дня до 18 години**.

Ступінь деталізації інформації, що надається у розділі “*Аналіз ліквідності банківської системи*”, визначається як власною політикою комунікацій Національного банку України, так і обмеженнями, що накладаються нормами діючого законодавства в частині розкриття інформації.

Національний банк України лишає за собою право не коментувати щоденні зміни окремих показників, що публікуються в розділі “*Аналіз ліквідності банківської системи*”. Перевага надаватиметься коментуванню, за потреби, основних тенденцій у динаміці показників ліквідності під час регулярних комунікаційних заходів. Також Національний банк України не коментує динаміку операцій Державної казначейської служби України та Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, вважаючи, що відповідні коментарі, за потреби, мають надавати уповноважені представники зазначених інституцій.

Глосарій (опис) показників, що характеризують ліквідність банківської системи та чинники її зміни

Коррахунки банків – загальний обсяг коштів на кореспондентських та транзитних рахунках банків, відкритих у Національному банку України. Характеризує обсяг безготівкових коштів, який доступний для негайного здійснення трансакцій банками на відповідний момент часу. Через це за економічним змістом цей показник є тотожним поняттю “ліквідність банківської системи”.

Для цілей монетарного аналізу фактори, які зумовлюють зміну коррахунків банків, умовно поділяють на монетарні операції Національного банку України та автономні чинники.

Монетарні операції Національного банку України включають такі операції центрального банку, які здійснюються з метою безпосереднього регулюючого впливу на стан грошово-кредитного ринку в контексті досягнення операційних цілей грошово-кредитної політики. До них включаються:

інструменти постійного доступу;

тендери, у т. ч. основні операції з регулювання ліквідності, тендери з підтримання ліквідності банків, операції з депозитними сертифікатами Національного банку України;

інші монетарні операції, до яких належать: операції репо, операції з купівлі/продажу державних облігацій України з банками України, інтервенції на валютному ринку, надання стабілізаційних кредитів, купівля-продаж іноземної валюти на умовах “своп”.

Знак “+” у таблиці “*Оперативні дані, що характеризують ліквідність банківської системи та чинники її зміни*” у блоці “*Монетарні операції Національного банку України*” зазначає випуск Національним банком України коштів в обіг (збільшення ліквідності банків) у результаті проведення

монетарних операцій (надання кредитів, купівля іноземної валюти або державних облігацій України, погашення депозитних сертифікатів тощо). Знак “–” відповідно зазначає вилучення коштів з обігу (зменшення ліквідності банків) у результаті проведення монетарних операцій (повернення кредитів, продаж іноземної валюти або державних облігацій України, розміщення депозитних сертифікатів тощо).

Автономні чинники включають операції, які відображаються в балансі Національного банку України, однак проведення яких не має на меті здійснення безпосереднього регулюючого впливу на стан грошово-кредитного ринку. До них належать операції з підкріплення кас банків готівкою, з обслуговування Державної казначейської служби України та Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, інших операцій Національного банку України. Автономні чинники впливу на коррахунки банків, як правило, не перебувають під прямим контролем з боку Національного банку України. Їх вплив на ліквідність банків за необхідності нівелюється/коректується через проведення монетарних операцій.

Знак “+” в таблиці *“Оперативні дані, що характеризують ліквідність банківської системи та чинники її зміни”* у блоці *“Автономні чинники”* свідчить про те, що в результаті відповідних операцій обсяг коррахунків банків збільшується. Знак “–”, навпаки, свідчить, що результатом відповідних операцій є зменшення обсягу коррахунків банків.

Розрахунок впливу автономних чинників на ліквідність банків здійснюється з урахуванням таких особливостей.

Зміна обсягу готівки враховує зміну обсягу готівки як поза банками, так і в касах банків. Зростання обсягу готівки призводить до зменшення обсягів коррахунків банків, зменшення обсягу готівки, навпаки, має наслідком збільшення обсягів коррахунків банків.

Вплив операцій Державної казначейської служби України та Фонду гарантування вкладів фізичних осіб враховує тільки операції, що супроводжуються рухом коштів з єдиного казначейського рахунку та/або Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, на кореспондентські рахунки банків або навпаки. Операції, які проводяться зазначеними установами безпосередньо з Національним банком України або з іншими клієнтами Національного банку України на ліквідність банківської системи не впливають, а тому не беруться до уваги під час розрахунку показнику *Вплив операцій Державної казначейської служби України та Фонду гарантування вкладів фізичних осіб* таблиці *“Оперативні дані, що характеризують ліквідність банківської системи та чинники її зміни”*. Внаслідок цього зміна залишків коштів на рахунках зазначених установ у Національному банку України не завжди збігається з реальним впливом операцій Державної казначейської служби України та Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на ліквідність банків.

Інші операції ураховують обсяг процентних платежів за користування кредитами Національного банку України, обсяг процентних платежів за депозитними сертифікатами Національного банку України, вплив операцій ліквідаторів банків за рахунками, відкритими в Національному банку України, операції Національного банку України як господарюючого суб'єкта в межах власного кошторису, а також вплив решти операцій, які не враховані в інших складових таблиці *“Оперативні дані, що характеризують ліквідність банківської системи та чинники її зміни”*.